

RECHTBANK AMSTERDAM

Parketnummer: 13/665526-15

RK: 16/729

17 C MRT 2013

BESCHIKKING

op het klaagschrift **ex artikel 552a van het Wetboek van Strafvordering (Sv)** van:

Stichting ,

gevestigd te .

te dezen domicilie kiezende ten kantore van mr. R.J. van Eenennaam, Adelheidstraat 76,
2595 EE Den Haag,

klager, tevens beslagene.

1. Procesgang

Het klaagschrift is op 29 januari 2016 bij akte ingediend ter griffie van deze rechtbank.

De rechtbank heeft op 3 maart 2016 de officier van justitie en klager, vertegenwoordigd door
, dr. , en drs. , bijgestaan door mr. R.J. van
Eenennaam, in openbare raadkamer gehoord.

L (hierna ook: de patiënte) is niet opgeroepen voor de zitting in openbare raadkamer.
Bij de behandeling was haar aanwezigheid niet noodzakelijk. Nu hiertoe ook geen wettelijke plicht
bestaat, heeft de rechtbank nadere oproeping achterwege gelaten.

2. Feiten en omstandigheden

Op 26 oktober 2015 heeft de officier van justitie op grond van artikel 126nf Sv van de rechter-
commissaris een machtiging gevorderd om van – onder anderen – het
(hierna:) te vorderen de medische en persoonlijke gegevens van , geboren op
te , voor wat betreft de periode van 1 april 2014 tot 20 januari 2015.
Bij beschikking van 27 oktober 2015 heeft de rechter-commissaris deze vordering toegewezen.

Per brief van 5 november 2015, gericht aan de officier van justitie, heeft mr. drs. ,
medewerker juridische zaken van het , zich - kort gezegd - op het standpunt gesteld dat het
en de aan het verbonden zorgverleners hun wettelijk vastgelegde beroepsgeheim
zouden schenden indien zij aan het verzoek voldoen.

Op 11 januari 2016, aangevuld op 18 januari 2016, heeft de officier van justitie gevorderd dat de
rechter-commissaris op grond van artikel 105 Sv het zal bevelen de medische gegevens van
mevrouw te verstrekken over de periode van 11 november 2014 tot en met 15 november
2014. Bij beschikking van 18 januari 2016 heeft de rechter-commissaris deze vordering
toegewezen.

Op 29 januari 2016 heeft mr. R.J. Eenennaam namens het [] bij de rechtbank een klaagschrift ingediend tegen de beschikking van de rechter-commissaris.

3. Inhoud klaagschrift en standpunt klager

Het klaagschrift strekt tot teruggave van het onder klager in beslag genomen voorwerp, te weten het medisch dossier betreffende mevrouw [], geboren [] te [].

De raadsman van klager heeft aangevoerd dat er geen sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden waardoor het belang van de waarheidsvinding moet prevaleren boven het verschoningsrecht. Het gaat in deze zaak niet om een verdenking tegen de arts(en), andere zorgverleners of het ziekenhuis aan wie een (afgeleid) verschoningsrecht toekomt. De gevraagde gegevens zien op de weergave van uitlatingen van de patiënte, mevrouw [], in een medisch dossier, iets dat bij uitstek beschermd wordt door het beroepsgeheim en het bijbehorende verschoningsrecht. De inbeslaggenomen gegevens zijn niet van cruciaal belang voor het aan de dag brengen van de waarheid omtrent de gerezen verdenking. Immers heeft de officier van justitie al beschikking over informatie waaruit blijkt dat patiënte op 11 november 2014 werd opgenomen in het [] in verband met een vroeggeboorte, en dat in haar vagina kennelijk witte tabletten zijn aangetroffen waarvan later gebleken is dat het om 'Misoprostol' ging. Voor klager geldt dat op dit moment niet vaststaat dat er een ernstig gevaar is voor een derde of dat het doorbreken van het beroepsgeheim schade voor een derde voorkomt of vermindert. Met de nu gevraagde doorbreking van de geheimhoudingsplicht zou een precedent worden geschapen voor ondermijning van het als fundamenteel aanvaarde beginsel van vertrouwelijkheid bij de patiëntenzorg. Voorts staat niet vast dat de informatie die is gelegen in uitlatingen van de patiënte niet op een andere manier kan worden verkregen dan door doorbreking van het beroepsgeheim. Immers kan door Justitie nogmaals aan de patiënte worden gevraagd wat haar uitlatingen daaromtrent waren.

De aan de arts gegeven toestemming van de patiënte om onder het verschoningsrecht vallende informatie aan derden te verstrekken, heft het verschoningsrecht niet op. Het [] heeft de gegeven toestemming door de patiënte wel betrokken bij de afweging of de gevraagde gegevens moesten worden verstrekt, en uiteindelijk is het tot de beslissing gekomen dat de geheimhoudingsplicht aan die verstrekking in de weg staat. Een zodanige beslissing zal door de rechter in beginsel dienen te worden geëerbiedigd. Het [] heeft daarnaast benadrukt dat niet te verifiëren valt of mevrouw [] zich wel volledig bewust is geweest van de gevolgen van de verleende toestemming. Gelet op hetgeen bekend is omtrent de persoon van mevrouw [] en haar psychische toestand plaatst het [] serieuze vraagtekens bij de stelling dat mevrouw ter zake als volledig wilsbekwaam kan worden beschouwd.

Juist in de categorie kwetsbare patiënten waarin mevrouw [] zich bevindt, zou zorgmijndend gedrag kunnen optreden, met alle gezondheidsrisico's van dien, als hun gegevens aan politie of Justitie worden verstrekt.

Aldus meent klager dat er geen zwaarwegende redenen zijn die doorbreking van het beroepsgeheim rechtvaardigen.

4. Het standpunt van het Openbaar Ministerie

De officier van justitie heeft verklaard zich te verzetten tegen teruggave van het in beslag genomen voorwerp aan klager en heeft daartoe aangevoerd dat het belang van strafvordering zich daartegen verzet. De waarheidsvinding dient te prevaleren boven het medisch beroepsgeheim. Aan de verklaring van de patiënte dat zij dacht dat zij medicatie tegen een schimmelinfectie had ingebracht, kan worden getwijfeld. Patiënte had namelijk regelmatig last van schimmelinfecties en slikte daarvoor regelmatig medicatie. Deze medicatie verschilde qua uiterlijk veel van de medicatie die in de vagina van patiënte zijn aangetroffen. Bovendien heeft patiënte diverse keren met verschillende artsen gesproken over haar zorgen omtrent de medicatie die zij slikte voor haar borderline stoornis en de mogelijke gevolgen voor haar kindje. Zij heeft diverse keren overwogen om het vruchtje te laten aborteren.

Het gaat in casu slechts om beperkte informatie, namelijk de medische gegevens over een periode van vijf dagen. De gegevens kunnen in aanzienlijke mate bijdragen aan de waarheidsvinding en kunnen antwoord geven op de vraag wat vooraf ging aan de vroeggeboorte. Patiënte heeft zelf toestemming gegeven voor doorbreking van het verschoningsrecht. Dat zij niet wilsbekwaam zou zijn, is in het klaagschrift niet nader onderbouwd.

De gegevens kunnen niet op een andere manier verkregen worden, omdat patiënte geen contact meer wil met de politie. Bovendien is er geen spijsserum afgenomen en kan er ook geen toxicologisch onderzoek plaatsvinden op het afgenomen oogbolvocht van het kindje. Er kan aldus niet meer worden onderzocht of de medicatie die verdachte had ingebracht, heeft geleid tot de dood van haar ongeboren kindje.

Ook moeten de belangen van het overleden kindje en een eventueel in de toekomst te dragen kind van in ogenschouw worden genomen.

5. Het oordeel van de rechtbank

Uit de stukken en het verhandelde in raadkamer is het volgende gebleken.

Bij de beoordeling van het klaagschrift dient voorop te worden gesteld dat aan het verschoningsrecht ten grondslag ligt dat het maatschappelijk belang, dat de waarheid in rechte aan het licht komt, moet wijken voor het maatschappelijk belang dat een ieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het toevertrouwde om bijstand en advies tot de verschoningsgerechtigde moet kunnen wenden, in dit geval een ziekenhuis.

Ingevolge artikel 98, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv), mogen bij personen met een bevoegdheid tot verschoning als bedoeld in artikel 218 Sv zonder hun toestemming brieven of andere geschriften, tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt, niet in beslag worden genomen. Wel mogen, ook zonder hun toestemming, in beslag worden genomen brieven of geschriften die voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend, nu dergelijke brieven en geschriften geen object zijn van de aan even bedoelde personen toekomende bevoegdheid tot verschoning. De aard van de hier aan de orde zijnde bevoegdheid tot verschoning brengt mee dat het oordeel omtrent de vraag of brieven of geschriften object van de bevoegdheid tot verschoning uitmaken, in beginsel toekomt aan de tot verschoning bevoegde persoon (vgl. HR 29 maart 1994, NJ 1994, 537). Wanneer deze

zich op het standpunt stelt dat het gaat om brieven of geschriften die noch voorwerp van het strafbare feit uitmaken noch tot het begaan daarvan hebben gediend en waarvan kennisneming zou leiden tot schending van het beroepsgeheim dient dit standpunt door de organen van politie en justitie te worden geëerbiedigd, tenzij redelijkerwijze geen twijfel erover kan bestaan dat dit standpunt onjuist is.

Het verschoningsrecht van onder meer de arts is echter in zoverre niet absoluut, dat zich zeer uitzonderlijke omstandigheden laten denken waarin het belang dat de waarheid aan het licht komt - ook ten aanzien van datgene waarvan de wetenschap hem als zodanig is toevertrouwd - moet prevaleren boven het verschoningsrecht (vgl. HR 30 november 1999, NJ 2002, 438). De beantwoording van de vraag welke omstandigheden als zeer uitzonderlijk moeten worden aangemerkt is niet in een algemene regel samen te vatten. Daarbij geldt voorts dat indien moet worden geoordeeld dat het belang van de waarheidsvinding dient te prevaleren, die inbreuk op het verschoningsrecht niet verder mag gaan dan strikt nodig is voor het aan het licht brengen van de waarheid van het desbetreffende feit.

Bij de beantwoording van de vraag of in het onderhavige geval sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden, worden onder meer de volgende factoren in aanmerking genomen:

- De aard en ernst van het strafbare feit ten aanzien waarvan de verdenking is gerezen;
- De aard en omvang van de gevraagde gegevens;
- De mate waarin de belangen van de patiënte worden geschaad indien het verschoningsrecht wordt doorbroken;
- De beveiliging van derden die met de doorbreking van het verschoningsrecht kan zijn gediend;
- De vraag of de gegevens op een andere manier zouden kunnen worden verkregen.

De rechtbank overweegt in dit kader dat in deze zaak sprake is van een verdenking van een ernstig delict, te weten zware mishandeling met voorbedachten rade, dan wel gekwalificeerde (zware) mishandeling, dan wel dood door schuld. Daartegenover staat dat het in casu niet gaat om een tegen klager (de verschoningsgerechtigde) bestaande verdenking, maar om een verdenking tegen de moeder van een overleden kindje. Indien bijvoorbeeld een arts wordt verdacht van een jegens zijn patiënt gepleegd delict, zal eerder aanleiding bestaan om het met het verschoningsrecht gemoeide algemene belang dat een ieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het aan hem toevertrouwde tot een arts moet kunnen wenden, te relativieren.

Voorts is in deze zaak de aard en omvang van de gevraagde gegevens, die met doorbreking van het verschoningsrecht in de strafprocedure zullen worden ingebracht, van belang: het gaat om medische gegevens die privacy-gevoelig zijn. De officier van justitie stelt dat patiënte niet onevenredig in haar belangen wordt geschaad bij doorbreking van het verschoningsrecht, nu zij op 2015 zelf schriftelijk toestemming aan de politie heeft verleend voor het opvragen van medische gegevens. De aan de arts gegeven toestemming van de direct betrokkene of diens wettelijke vertegenwoordiger om onder het verschoningsrecht vallende informatie aan derden te verstrekken, heft echter het verschoningsrecht niet op. Het verschoningsrecht van de arts vindt immers zijn grondslag in het algemene maatschappelijke belang dat men zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het aan hem toevertrouwde tot hem als vertrouwenspersoon kan wenden en niet in het individuele belang van degenen die van zijn hulp gebruik maken (vgl. HR 2 oktober 1990, LJN AB8107, NJ 1991, 124). De arts zal die toestemming wel dienen te betrekken bij zijn afweging of hij de gevraagde gegevens zal verstrekken, maar die toestemming

behoeft hem niet te verhinderen om - zoals in deze zaak het geval is - uiteindelijk tot de beslissing te komen dat zijn verschoningsrecht aan die verstrekking in de weg staat.

Door de officier van justitie is gesteld dat ook rekening dient te worden gehouden met een eventueel in de toekomst gedragen kind van patiënte. De rechtbank is van oordeel dat op dit moment niet kan worden gesproken van een reële dreiging voor derden. Bovendien kan dit argument ook andersom worden uitgelegd: een doorbreking van het verschoningsrecht zou patiënte ervan kunnen weerhouden om bij een eventuele toekomstige zwangerschap zich tot een arts te wenden.

De officier van justitie wil kunnen vaststellen of patiënte voorafgaand en tijdens de opname in het uitlatingen heeft gedaan die het vermoeden ondersteunen dat zij opzettelijk Misoprostol tabletten bij zichzelf heeft ingebracht om op die manier een vroeggeboorte op te wekken. Informatie hierover kan echter naar het oordeel van de rechtbank ook worden verkregen door de patiënte zelf of door getuigen uit haar omgeving te horen. Aldus is de rechtbank van oordeel dat niet kan worden uitgesloten dat de relevante gegevens op een andere wijze kunnen worden verkregen en de noodzaak tot doorbreking van het verschoningsrecht ontbreekt dan ook.

Het voornoemde in aanmerking genomen, is de rechtbank van oordeel dat in het onderhavige geval geen sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden die meebrengen dat het belang dat de waarheid aan het licht komt, moet prevaleren boven het verschoningsrecht van klager. Het klaagschrift zal dan ook gegrond worden verklaard.

De rechtbank acht voorts voldoende aannemelijk geworden dat het in beslag genomen voorwerp aan klager toebehoort. De rechtbank zal dan ook gelasten dat het voorwerp aan klager dient te worden teruggegeven.

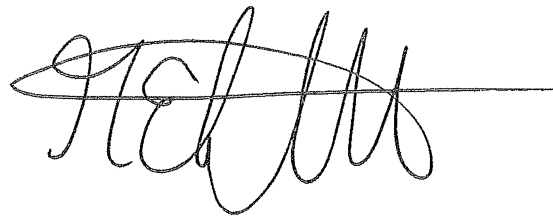
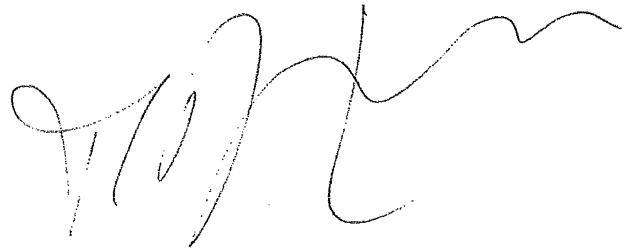
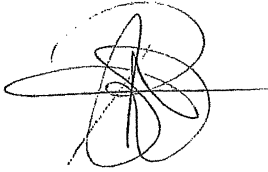
6. Beslissing

De rechtbank verklaart het beklag **GEGROND en gelast de teruggave** van het medisch dossier betreffende mevrouw . . . , geboren . . . te . . . , aan klager.

Deze beslissing is op 17 maart 2016 gegeven en in het openbaar uitgesproken door

mr. M.R. Jöbssis,
mrs. W.H. van Benthem en M.E.L. Hendriks,
in tegenwoordigheid van mr. R. Stockmann en G. Jenuwein,

voorzitter,
rechters,
griffiers.

voor fotokopie conform
van het origineel.
De griffier der
rechtbank te Amsterdam